

goede raad

Zwolle

Raadgevend referendum
Hoe doen we dat in Zwolle?

Het referendum is één van de manieren waarop een Zwolse burger invloed kan uitoefenen op de besluitvorming. De gemeenteraad vertegenwoordigt de inwoners van de gemeente Zwolle. In de loop van een raadsperiode neemt hij veel besluiten. Soms kan het voorkomen dat de raad een belangrijk besluit voor de stad wil nemen waar u niet achter staat. Als dat het geval is, dan kunt u een verzoek voor een referendum indienen. In een referendum kunnen alle kiesgerechtigde inwoners van Zwolle aangeven of zij voor of tegen een bepaald voorgenomen besluit van de gemeenteraad zijn. In deze folder kunt u lezen waar een referendum over kan gaan, hoe u een verzoek om een referendum te houden in kunt dienen en hoe een referendum verloopt.

In deze folder worden alleen de hoofdlijnen van de referendumverordening genoemd. Op de website www.gemeenteraadzwolle.nl en in de referendumverordening 2010 kunt u de uitgebreide, wettelijk geldende tekst over het referendum vinden.

Wat houdt een referendum in Zwolle in?

Een raadgevend referendum

In de gemeente Zwolle is het mogelijk om een raadgevend referendum te houden. Dit betekent dat inwoners van Zwolle door het uitbrengen van hun stem een advies kunnen geven over een besluit van de gemeenteraad. Ze kunnen voor of tegen het besluit stemmen. Dit advies is raadgevend, wat betekent dat de raad wettelijk niet verplicht is het advies van de burgers op te volgen. De raad kan het advies opvolgen, maar kan er ook voor kiezen om het naast zich neer te leggen. De raad zal echter goede redenen moeten hebben om niet naar het advies van de burgers te luisteren. Want de raad zit er immers voor de burger!

Het initiatief voor een referendum in Zwolle ligt bij de burger, en niet bij de raad. Het referendum is immers raadgevend aan de raad. De raad kan dus niet op eigen initiatief besluiten om een referendum te houden en de burgers vragen om een advies.

Waar kan een referendum over gaan en waarover niet?

Een referendum moet altijd gaan over een besluit dat de raad van plan is te gaan nemen. In de aanloop naar een bepaald besluit van de raad kunt u hier een referendum over aanvragen. Het is niet mogelijk om een referendum te houden over een onderwerp dat niet aan de gemeenteraad ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Het referendum wordt gehouden kort nadat de raad het betreffende besluit heeft genomen. De uitvoering van het raadsbesluit wordt opgeschort totdat de uitslag van het referendum bekend is. De raad moet na het referendum vaststellen of ze het besluit handhaaft of intrekt.

Er is een aantal onderwerpen waarover géén referendum kan worden gehouden. Een volledige opsomming daarvan treft u aan

op de website van de gemeenteraad (www.gemeenteraadzwolle.nl). Enkele van die onderwerpen waarover geen referendum mogelijk is, zijn:

- als tegen een raadsbesluit een officiële bezwaar- of beroepsprocedure mogelijk is;
- raadsbesluiten over individuele benoemingen, ontslagen en schorsingen;
- raadsbesluiten tot het vaststellen van gemeentelijke tarieven en belastingen;
- raadsbesluiten over onderwerpen waarover de gemeenteraad geen uiteindelijke beslissingsbevoegdheid heeft;
- raadsbesluiten waarmee uitvoering wordt gegeven aan een eerder raadsbesluit.

Dit laatste punt vraagt om een korte toelichting. Het is belangrijk dat een referendumverzoek in een zo vroeg mogelijk stadium van de planvorming wordt ingediend. Wat bedoelen we daarmee? Grote plannen kennen vaak verschillende momenten waarop besluitvorming plaatsvindt. Heeft de raad eenmaal een eerste besluit genomen, dan is een referendumverzoek op vervolgbesluiten niet meer mogelijk. Een referendumverzoek kan dus worden afgewezen als de raad vindt dat een verzoek al eerder ingediend had kunnen worden.

Dit zijn absolute uitzonderingsgronden: in die gevallen is een referendum dus niet mogelijk.

Daarnaast is er één relatieve uitzonderingsgrond waarbij er een afweging moet plaatsvinden.

Dat is het geval als het belang van het referendum in een onevenredige verhouding staat tot het spoedeisende belang van de gemeente.

Een voorbeeld: om veiligheidsredenen kan het van belang zijn om een raadsbesluit héél snel uit te voeren. De organisatie van een referendum kost al gauw een aantal maanden. De afweging die de raad dan kan maken is: het veiligheidsbelang is groter dan het belang van het houden van een referendum. De raad laat zich - vóór ze zo'n besluit neemt - adviseren door een onafhankelijke referendumcommissie.

U wilt een referendum? Zo dient u een verzoek in!

Het inleidend verzoek

U wilt een referendum aanvragen? Dat kan! Allereerst moet u daarvoor een zogenaamd inleidend verzoek indienen bij het college van burgemeester en wethouders. Dat moet uiterlijk 2 dagen voor de raadsvergadering, waarvoor het conceptraadsbesluit geagendeerd is, gebeuren. Bij dit verzoek moet u een aantal ondersteuningsverklaringen voegen. Dit zijn schriftelijke verklaringen van kiesgerechtigde inwoners van Zwolle, waarin zij aangeven uw referendumverzoek te steunen. Een inleidend verzoek moet door 0,15% van het totaal aantal kiesgerechtigden van de laatstgehouden gemeenteraadsverkiezingen ondersteund worden. Op basis van het aantal kiesgerechtigden bij de laatste gemeenteraadsverkiezing in 2010 komt dit neer op 139 ondersteuningsverklaringen.

Het definitief verzoek

Als de raad besloten heeft dat aan de eisen voor het inleidend verzoek is voldaan, dan kunt u een definitief verzoek indienen. Dit moet gebeuren binnen 6 weken na de bekendmaking van de goedkeuring van het inleidend verzoek. Het definitief verzoek moet ondersteund worden met ondersteuningsverklaringen van 6% van het totaal aantal kiesgerechtigden. Op basis van het aantal kiesgerechtigden naar de stand van december 2011 komt

dit neer op 5551 ondersteuningsverklaringen. Ook het definitief verzoek moet u indienen bij het college van burgemeester en wethouders.

Formulier

Zowel het inleidend als het definitief verzoek bestaat uit een formulier dat verkrijgbaar is bij de gemeente. Op dit formulier kunt u aangeven over welk besluit u een referendum aan wilt vragen. U hoeft dus niet zelf een document op te stellen.

In onderstaande tabel kunt u lezen wat u wanneer moet indienen.

Wat	Wanneer
<ul style="list-style-type: none">• Inleidend verzoek• Ondersteuningsverklaringen van 0,15% van de kiesgerechtigden	Uiterlijk 2 dagen voor de betreffende raadsvergadering
<ul style="list-style-type: none">• Definitief verzoek• Ondersteuningsverklaringen van 6% van de kiesgerechtigden	Binnen 6 weken na goedkeuring inleidend verzoek

Het referendum en de uitslag

Het referendum

Als ook het definitief verzoek door de gemeenteraad is goed gekeurd, dan kan het referendum plaats vinden. De gemeente is verantwoordelijk voor de organisatie van het referendum. Het referendum moet uiterlijk 3 maanden na goedkeuring van het definitief verzoek plaats vinden. Tijdens het referendum kunnen burgers voor of tegen het raadsbesluit stemmen dat ter discussie is gesteld.

De uitslag

Als een meerderheid van de kiezers tegen heeft gestemd en die meerderheid bestaat uit minimaal 30% van de kiesgerechtigden, dan wordt dat een uitspraak tot afwijzing genoemd. Een uitspraak tot afwijzing houdt in dat de burgers een negatief advies over het raadsbesluit hebben gegeven: ze zijn het niet eens met het raadsbesluit. De gemeenteraad heeft uiteindelijk het recht om na de uitslag van het referendum te beslissen wat zij met het advies van de burgers doet. Op basis van het aantal kiesgerechtigden naar de stand van december 2011 komt 30% van de kiesgerechtigden neer op 27.757 kiezers.

Meer informatie

Meer informatie over het referendum en het indienen van een referendumverzoek kunt u vinden op www.gemeenteraadzwolle.nl. Als u vragen of opmerkingen heeft, kunt u ook contact openen

men met de griffie. De medewerkers van de griffie kunnen u bijvoorbeeld helpen met het indienen van een referendumverzoek. De griffie is op werkdagen bereikbaar op telefoonnummer (038) 498 21 81. Mailen kan ook. Stuur een e-mail naar raadsgriffie@zwolle.nl.

In deze folder vindt u een toelichting op de tekst van de referendumverordening. De verordening, de Referendumverordening 2010, is de wettelijk geldende tekst aangaande het Zwolse referendum en deze is te vinden op de website van de gemeenteraad, www.gemeenteraadzwolle.nl.

Het referendum in Nederland

In Nederland is het (nog) niet mogelijk om een bindend referendum te houden. Hiervoor is wel een voorstel ingediend bij de Tweede Kamer, maar dit voorstel is (nog) niet overgenomen in de Grondwet.

Zolang de Grondwet geen bepaling heeft over een referendum, mag de gemeente Zwolle zelf bepalen of en hoe zij een mogelijkheid tot een referendum regelt. Voorwaarde hierbij is wel dat de beslissingsbevoegdheid volledig bij de gemeenteraad blijft: de raad neemt de uiteindelijke beslissing. De raad moet dus zelf beslissen of zij wel of niet het advies van het referendum opvolgt. De gemeente kan dus niet zelf regelen dat de uitslag van een referendum bindend is.

Voorbeeld referendum speelautomatenhallen

Op 2 maart 2005 is er in Zwolle een referendum gehouden. Onderwerp van dit referendum was het besluit over de zogenaamde 'Wijziging verordening op de speelautomatenhallen'. De raad had besloten om deze verordening te wijzigen, zodat in het nieuw te bouwen FC Zwolle stadion ruimte kon komen voor een speelautomatenhal met daarin 400 speelplaatsen. Volgens het burgercomité 'Tegen uitbreiding gokhallen' was de bouw van de speelautomatenhal echter in strijd met het beleid van de gemeente om gokverslaving tegen te gaan. Het comité vroeg daarom een referendum aan, en met succes!

Ondanks de onverwachte en zware sneeuwval op de dag van het referendum was de opkomst erg hoog: namelijk 41,4%. 8.361 inwoners (23%) stemden voor de wijziging van de verordening, waarmee de komst van de speelautomatenhal mogelijk werd gemaakt, en 27.324 inwoners (77%) stemden tegen. Hiermee stemde een meerderheid van tenminste 30% van alle kiesgerechtigden tegen en werd het referendum geldig verklaard. Op basis van deze uitspraak tot afwijzing besloot de raad om het besluit tot wijziging van de verordening in te trekken. De inwoners van Zwolle hebben zo een belangrijke bijdrage aan de besluitvorming in hun stad geleverd.

Colofon

uitgave : Gemeente Zwolle
Raadsgriffie, december 2011
coördinatie : afdeling Communicatie, gemeente Zwolle
ontwerp/opmaak : Hans Dienaar bNO
oplage : 250 exemplaren

Gemeente Zwolle

Postbus 10007
8000 GA Zwolle
telefoon (038) 498 2181
raadsgriffie@zwolle.nl

www.zwolle.nl
www.gemeenteraadzwolle.nl